

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Θέμα των παραγράφων είναι η σχέση της ανθρώπινης συμπεριφοράς με την καταστροφή του περιβάλλοντος. Αρχικά αναφέρονται οι ψυχολογικές επιπτώσεις που απειλούν την ανθρώπινη ευεξία, παρουσιάζοντας έρευνες που σχετίζουν την οικολογική κρίση με την ανθρώπινη συμπεριφορά. Στη συνέχεια διερωτώμενη η αρθρογράφος εξηγεί τις δυσκολίες αλλαγής της ανθρώπινης συμπεριφοράς και αναγνώρισης των κινδύνων. Ειδικοί αναδεικνύουν πίσω από την αδιαφορία ασυνείδητους μηχανισμούς άμυνας, ενώ η κλιματική ψυχολόγος Λέρτζμαν αντιτίθεται στον «μύθο της απάθειας» τονίζοντας την ανθρώπινη αγωνία και την ενεργοποίηση αρνητικών στάσεων για την ανάληψη περιβαλλοντικών δράσεων.

- B1. α.** Λάθος
β. Σωστό
γ. Σωστό
δ. Σωστό
ε. Λάθος

B2. α) Η θέση του καθηγητή Φρανς ντε Βάαλ είναι πως η μόνη ουσιαστική διαφορά του ανθρώπου από τα ζώα είναι η γλώσσα. Οι τρόποι οργάνωσης της απάντησής του είναι αρχικά η σύγκριση-αντίθεση εκθέτοντας τις ομοιότητες που έχουμε με τα ζώα ως προς τα συναισθήματα, τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων, τον τρόπο που βλέπουμε τον εαυτό μας, τις διανοητικές ικανότητες, αλλά και τη βασική διαφορά μας που είναι η γλώσσα («Η μεγαλύτερη... τι θα κάνουν»). Στη συνέχεια χρησιμοποιεί παραδείγματα αντίστοιχων συμπεριφορών ζώων, όπως οι χιμπατζήδες («Έχουν καταγραφεί... είκοσι μηνών»). Με τη σύγκριση-αντίθεση αναδεικνύονται οι ομοιότητες και οι διαφορές ανθρώπου-ζώων, ενώ με τα παραδείγματα διασαφηνίζονται οι διανοητικές ικανότητες των ζώων και εξασφαλίζεται η πειστικότητα και η αντικειμενικότητα του καθηγητή καθιστώντας το κείμενο εύληπτο και κατανοητό.

β) – «μύθο της απάθειας»: η χρήση των εισαγωγικών δηλώνει την αμφισβήτηση, την ειρωνεία και την αποστασιοποίηση της ψυχολόγου στην άποψη ότι αδιαφορούμε μπροστά στην κλιματική αλλαγή.

- «**πράσινο κύμα**»: πρόκειται για μεταφορά που υποδηλώνει τη δραστηριοποίηση των ατόμων απέναντι στην οικολογική καταστροφή.
- «**Η φωνή της Γης**»: πρόκειται για τίτλο βιβλίου του Θίοντορ Ρόζακ.

B3. Στην παράγραφο παρατίθενται οι απόψεις δύο ειδικών στον τομέα της ψυχανάλυσης. Ο Ρολάν Γκορί υποστηρίζει ότι το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής δεν είναι μόνο οικολογικό αλλά και ανθρωπολογικό αναδεικνύοντας μία νέα πολιτική φιλοσοφία κατά την οποία φύση και άνθρωπος δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αποθέματα ενέργειας διαθέσιμα στον ανταγωνισμό («το οικολογικό πρόβλημα... ανταγωνισμού»). Ο Φρόιντ από την πλευρά του είχε υποστηρίξει ότι ο άνθρωπος μέσω του πολιτισμού και της τεχνολογίας

προσπάθησε να υποτάξει την άγρια φύση, μπροστά στην οποία αισθάνεται ανίσχυρος και ανυπεράσπιστος, για να προστατευτεί από αυτή, ενώ παράλληλα είχε προβλέψει την πιθανότητα να καταστραφούν τα επιτεύγματα του ανθρώπου από τον ίδιο («είχε περιγράψει... δημιούργησαν»). Οι απόψεις αυτές ενισχύουν την κύρια θέση της προηγούμενης παραγράφου ότι οι νέοι αγωνιούν, φοβούνται και προβληματίζονται για το μέλλον του πλανήτη αλλά και για τον τρόπο διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής. Ως τρόπος πειθούς χρησιμοποιείται η επίκληση στην αυθεντία. Σκοπός της συντάκτριας είναι να κερδίσει την εμπιστοσύνη του αναγνώστη, ενώ ενισχύεται η πειστικότητα, η αντικειμενικότητα, η ευρυμάθεια και η αξιοπιστία του πομπού.

Γ. Το ποίημα του Αργύρη Χρόνη «Προφητεία», όπως άλλωστε αποκαλύπτει και ο τίτλος του, έχει προφητικό χαρακτήρα σχετικά με την οικολογική καταστροφή στο μέλλον. Με τη χρήση μέλλοντα («Θα 'ρθει», «θα στερέψει») φαίνεται ο αποκαλυπτικός χαρακτήρας του ποιήματος προβλέποντας την ερημοποίηση του πλανήτη από την έλλειψη νερού. Συγκεκριμένα, μέσω υπερρεαλιστικών εικόνων («πλοία караβάνια», «γλάροι κατοικίδια όνειρα») παρουσιάζεται η ξηρασία και η δίψα των ανθρώπων που θα είναι βασανιστική. Η θάλασσα που μέχρι τώρα παρέσερνε στον βυθό της τους ναυτικούς και ήταν υπεύθυνη για πολλούς πνιγμούς τώρα δεν θα υπάρχει («Θα 'ρθει καιρός/ που θάνατος/ δεν θα 'ναι πια ο βυθός») και ως θάνατος πλέον θα θεωρείται η κάψα του ήλιου που σε συνδυασμό με την έλλειψη νερού θα βασανίζει τους ανθρώπους («αλλά ο ήλιος/ και νοσταλγία/ όχι η στεριά/ μα το νερό.»). Η επανάληψη «Θα 'ρθει» τονίζει την αγωνία του ποιητικού υποκειμένου και με εμφατικό τρόπο αναδεικνύει την απειλή που έρχεται για την ανθρωπότητα. Οι συμβολισμοί των χρωμάτων επισφραγίζουν το δυσοίωνο μέλλον: πλέον το όνειρο θα αλλάξει χρώμα και από γαλάζιο όπως του νερού θα γίνει κίτρινο όπως της ερήμου.

Το ποίημα, γραμμένο ήδη από το 1966, προοικονομεί την ανεπανόρθωτη περιβαλλοντική καταστροφή που βιώνουμε στις μέρες μας και η «Προφητεία» επαληθεύεται: εξαφάνιση ειδών, κλιματική αλλαγή, ακραία καιρικά φαινόμενα, λειψυδρία, υπεράντληση φυσικών πόρων αποτελούν τα πλέον τρανταχτά παραδείγματα οικολογικής κρίσης. Και αν δεν παρθούν σύντομα αντισταθμιστικά μέτρα, το τέλος της ζωής στον πλανήτη μας είναι δεδομένο.

Δ.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο σε μαθητική εφημερίδα

Δέκτες: αναγνώστες μαθητικής εφημερίδας

Τύπος κειμένου: επιχειρηματολογικό

Ύφος: προσωπικό, οικείο με στοιχεία προφορικότητας. Πρόθεση του κειμένου είναι η εξομολόγηση προσωπικών απόψεων.

«ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΣΩΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ;»

Πρόλογος (αφόρμηση από τα κείμενα 1 και 2)

Χιόνια το κατακαλόκαιρο, καταιγίδες όχι συνηθισμένες για την εποχή, ξηρασία και καύσωνες. Αυτά είναι μερικά από τα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως τα χαρακτηρίζουν οι

ειδικοί, που συνεχώς αυξάνονται σε συχνότητα. Παράλληλα, εξαφάνιση ειδών, λειψυδρία, υπεράντληση φυσικών πόρων. Η οικολογική καταστροφή είναι πλέον απτή πραγματικότητα. Η αλλαγή του περιβάλλοντος όμως απειλεί και την ψυχική, κοινωνική και πνευματική μας ευεξία. Γιατί είναι δύσκολο να αλλάξουμε τις συνήθειές μας, να αναγνωρίσουμε τους κινδύνους για την οικολογική καταστροφή, έτσι ώστε να λειτουργήσουμε σωτήρια τόσο για εμάς όσο και για το περιβάλλον;

Κύριο μέρος

Ζητούμενο 1ο: λόγοι που καθιστούν δύσκολη την αλλαγή νοοτροπίας

- Επιδιώκουμε την ευμάρεια, την ατομική ευτυχία και δεν ενδιαφερόμαστε για το παγκόσμιο καλό.
- Αρνούμαστε ότι υπάρχει πρόβλημα ή ότι αυτό το πρόβλημα αφορά εμάς.
- Ο φόβος της οικολογικής καταστροφής «παραλύει» τον άνθρωπο τον καθιστούν αμήχανο να την αντιμετωπίσει.
- Υπεροψία, αλαζονεία του ανθρώπου λόγω της ικανότητάς του να δαμάζει τη φύση με γνώμονα το συμφέρον του.
- Έλλειψη ανθρωπιστικής παιδείας άρα και ελλιπής οικολογική συνείδηση.

Ζητούμενο 2ο: μπορεί η γενιά μας να εξασφαλίσει ένα βιώσιμο μέλλον για τον πλανήτη

- Αύξηση της ευαισθητοποίησης με δράσεις εντός σχολείου, όπως ανακύκλωση, αλλά και εκτός, όπως δενδροφυτεύσεις.
- Χρήση πηγών ενέργειας φιλικών προς το περιβάλλον, όπως η ηλιακή, η γεωθερμική.
- Διατήρηση καθαριότητας δημόσιων χώρων, προτίμηση Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.
- Συνεχής ενημέρωση για θέματα που αφορούν τη φύση.

Επίλογος

Ο άνθρωπος και το περιβάλλον είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι μεταξύ τους. Η καταστροφή της φύσης θα οδηγήσει μοιραία και στη δική του καταστροφή. Ήδη, εκτός από τη σωματική μας υγεία απειλείται και η ψυχική, κοινωνική και πνευματική μας ευεξία. Αν δεν γίνει συνείδηση αυτή η σχέση και κυρίως αν δεν συνειδητοποιήσουμε την πολυδιάστατη κρίση που υφίσταται ο πλανήτης με αντίκτυπο στο περιβάλλον, δεν πρόκειται να αντιστραφεί η κατάσταση. Θέλουμε την καταστροφή μας;

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΚΑΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr